

L'itinerari recorre les instal·lacions en funcionament, explotades actualment per l'empresa HIRRODATA. Es pot observar l'aprofitament total, des de la capçalera fins a Ribes de Freser, mitjançant les centrals hidroelèctriques de l'alta conca del riu Freser.

Tenen un interès cultural i històric rellevant al desenvolupament industrial a través de l'ús dels cursos dels rius a Catalunya.

La central de Daró va ser la primera central hidroelèctrica de Catalunya que va transportar l'energia elèctrica a llarga distància. Va subministrar energia elèctrica a la ciutat de Vic.

Recuperació de diverses maquinàries fora d'ús des de l'any 2005 per la modernització de les centrals de l'Alt Freser. Freser superior i inferior. Les màquines que eren de tecnologia puntera hidràulica en la seva època tenen un gran interès dins l'arquitectura industrial ja que algunes són peces úniques.

El itinerari recorre les instal·lacions en funcionament, explotades actualment per l'empresa HIRRODATA. Se pot observar el desenvolupament total, des de la capçalera fins a Ribes de Freser, mitjançant les centrals hidroelèctriques de la alta conca del riu Freser.

Tenen un interès cultural i històric rellevant al desenvolupament industrial a través del ús dels cursos dels rius en Catalunya.

La central de Daró va ser la primera central hidroelèctrica de Catalunya que transportà l'energia elèctrica a llarga distància. Subministrava energia elèctrica a la ciutat de Vic.

Recuperació de diverses maquinàries fora d'ús des de l'any 2005, per la modernització de les centrals del alt Freser. Freser superior i inferior. Les màquines que eren de tecnologia puntera hidràulica en la seva època tenen un gran interès dins l'arquitectura industrial ja que algunes són peces úniques.

Ajuntament de Ribes de Freser
 Pl. Ajuntament, 3 - 17534 Ribes de Freser
 Telefon: 972 72 71 84 · Fax: 972 72 70 16
 www.ajribesdefreser.cat · ribesdefreser@ddgi.es

Ajuntament de Querolbs
 Pl. de la Vila, 3 - 17534 Querolbs
 Telefon: 972 72 73 61 · Fax: 972 72 79 82
 www.ddgi.es/querolbs · querolbs@ddgi.es

VALL DE RIBES
 PATRIMONI DE TURISME

Oficina de Turisme de la Vall de Ribes
 Pl. Ajuntament, 3 baixos
 17534 Ribes de Freser
 Telf. / Fax: 972 72 77 28
 www.vallderibes.cat
 turisme@vallderibes.cat

Agraïments / Agradecimientos:
 Comissió Centenari Centrals hidroelèctriques del Freser
 Servei de Normalització Lingüística del Ripollès

L'energia de la Vall
 La energía del Valle

Centrals hidroelèctriques del Freser
 Centrales hidroelèctricas del Freser

Ribes de Freser

Empilat en l'antic edifici de l'estació transformadora i distribuïdora Hidrodara de Ribes de Freser, aquest equipament projecta la importància del llegat històric i patrimonial amb el que compta la Vall de Ribes: la ramaderia, l'agricultura, la mineria i la indústria tèxtil i de la qual constitueix un passatge pels sectors econòmics que varen contribuir en el passat a desenvolupar el territori i com han repercutit en la configuració i desenvolupament econòmic de la Vall de Ribes en el present.

Empilado en el antiguo edificio de la estación transformadora y distribuidora Hidrodara de Ribes de Freser, este equipamiento proyecta la importancia de legado histórico y patrimonial con la que cuenta el Valle de Ribes: la ganadería, la agricultura, la minería y la industria textil y del agua. Constituye un pasaje por los sectores económicos que contribuyeron en el pasado a desarrollar el territorio y permite observar como han repercutido en la configuración y desarrollo económico actual del Valle de Ribes.

Ruta de les Centrals Hidroelèctriques Querolbs - Ribes de Freser

Ruta de las Centrales Hidroeléctricas

La ruta proposa conèixer el patrimoni de l'energia hidràulica del riu Freser, que encara està en actiu. La seva infraestructura es compon per preses i centrals hidroelèctriques que produeixen electricitat a partir de l'aprofitament de l'aigua del Freser.

La ruta propone conocer el patrimonio de la energía hidráulica del río Freser, que todavía está en activo. Su infraestructura cuenta de presas y centrales hidroeléctricas que producen electricidad a partir del aprovechamiento del agua del Freser.

1. Central de Daió Queralbs

Els canals que provenien del riu Núria i del Freser s'ajunten per subministrar l'aigua a la central de Daió, construïda el 1907 fou la primera de les centrals hidroelèctriques del riu Freser. L'edifici original va ser enderrocat el 1999, però encara en resten construccions adjacents i infraestructures de regulació originals. Està situada sobre el camí de Queralbs a Coma de Vaca i va ser la primera central hidroelèctrica de Catalunya destinada a donar força elèctrica a la ciutat de Vic. Disposa d'una turbina Pelton, adequada als 460m existents entre la càmera de carga i el nivell de la central. Potència màxima: 6000 Kw/h.

Los canales que provienen del río Núria y del Freser se juntan para suministrar el agua en la central de Daió, construida el 1907 fue la primera de las centrales hidroeléctricas del río Freser. El edificio original fue demolido el 1999, pero todavía se encuentran construcciones adyacentes e infraestructuras de regulación originales. Está situada sobre el camino de Queralbs en Coma de Vaca y fue la primera central hidroeléctrica de Catalunya destinada a dar fuerza eléctrica en la ciudad de Vic. Dispone de una turbina Pelton, adecuada a los 460m existentes entre la cámara de carga y el nivel de la central.

2. Central Ielles Queralbs

En funcionament i està ubicada al marge esquerre del riu Freser. Disposa d'una turbina Francis de l'empresa Echer Wyss i Cia. i d'un alternador de l'empresa Derlikon (1912). Potència màxima: 1000 Kw/h.

Actualmente en funcionamiento, está ubicada en el margen izquierdo del río Freser. Dispone de una turbina Francis de la empresa Echer Wyss y Cia. y de un alternador de la empresa Derlikon (1912).

3. La Farga Queralbs

Es trobava ubicada al costat dret de la carretera de Ribes a Queralbs, dins el recinte de l'actual Alberg dels Maristes. Va ser desmuntada el 1940.

Se encuentra ubicada en el lado derecho de la carretera de Ribes a Queralbs, dentro del recinto del actual albergue de los Maristas. Fue desmontada el 1940.

5. Central del molí Queralbs

Construïda el 1914, per l'empresa Mines Gironès & Henrich és la més espectacular de totes, tant per la seva arquitectura, d'estil modernista, com pel seu espai interior, que guarda maquinària molt variada i elements de mobiliari interessants.

Al interior hi ha ubicades dues turbines, model Francis (1914) construïdes per l'empresa Echer Wyss i Cia. i acoplades a un alternador de l'empresa A.E.G. Aquest sistema és emprat per aconseguir un millor rendiment en les freqüents variacions de cabdal. Potència màxima 700 Kw/h.

Construida el 1914 por la empresa Mines Gironés & Henrich, es la mas espectacular de todas, tanto por su arquitectura, de estilo modernista, como por su espacio interior, que guarda maquinaria muy variada y elementos de mobiliario interesantes.

En el interior hay ubicadas dos turbinas, modelo Francis (1914), construidas para la empresa Echer Wyss y Cia. y acopladas a un alternador de la empresa A.E.G. Este sistema es usado para conseguir un mejor rendimiento en las frecuentes variaciones del caudal.

6. Central de Riadó Queralbs - Ribes de Freser

Edifici de fets modernistes amb voltes catalanes. Està equipada amb una turbina Francis construïda per l'empresa Echer Wyss i Cia. i l'alternador per l'empresa sueca Svenska. Potència màxima 1000 Kw/h.

Edificio de estilo modernista con vueltas catalanas. Está equipada con una turbina Francis construida por la empresa Echer Wyss y Cia., y el alternador es de la empresa sueca Svenska.

4. Presa central del molí Queralbs

Les preses, que sempre es troben aigües amunt de les respectives centrals, estan destinades a desviar l'aigua del riu al canal corresponent. Hi ha una casa amb comportes al costat de la presa.

Las presas, que siempre se encuentran aguas arriba de las respectivas centrales, están destinadas a desviar el agua del río al canal correspondiente. Hay una casa con comportas al lado de la presa.

7. Central de Filats i del Carbur Ribes de Freser

Central de Filats: Ubicada dins els edificis de l'antiga fàbrica Recolons, avui Màxplast, i Hidromecànica en els seus orígens. La central de Filats produïa la força que movia els embarcals de l'antiga maquinària tèxtil, tot i que posteriorment va ser transformada en hidroelèctrica. Aquesta central que comparteix canal, cambra d'aigua i tuberia forçada amb la central del Carbur disposa d'una turbina Francis. Potència màxima 650 Kw/h.

Central del Carbur: Construïda per l'empresa Echer Wyss i Cia., disposa d'una turbina Francis i funciona amb el sistema original de regulació (alternador construït per l'empresa Derlikon). Potència màxima 1000 Kw/h.

Central de Filats: Ubicada dentro de los edificios de la antigua fábrica Recolons, hoy Max Plástic, y Hidromecánica con sus orígenes. La central de Filats producía la fuerza que movía los embarcals de la antigua maquinaria textil, a pesar de que posteriormente fue transformada en hidroeléctrica. Esta central, que comparte canal, cámara de agua y tubería forzada con la central del Carbur, dispone de una turbina Francis.

Central del Carbur: Construida por la empresa Echer Wyss y Cia., dispone de una turbina Francis y funciona con el sistema original de regulación (alternador construido por la empresa Derlikon).

